

INTERVJU

VLADKA TUCOVIČ STURMAN

Predkresni pogovor z Markom Kravosom ob njegovi 80-letnici

Ne zgodi se vedno, da literarni ustvarjalec svoj visoki življenjski jubilej obeleži z izidom nove knjige. Prav to je uspelo mojemu sogovorniku, pesniku, pisatelju, prevajalcu in dramatikumu Marku Kravosu iz Trsta, predsedniku Društva Bralna značka Slovenije – ZPMS. Prav izid njegove najnovejše knjige za otroke, stripa *Deva iz Devina in trije junaki: igrokaz po starih zgodbah* (Trst, Celovec, Založništvo tržaškega tiska, Vita Activa nuova, Drava, 2022), ki je izšel malo pred njegovim 80. rojstnim dnevom, 16. maja 2023, in je nastal v sodelovanju z mladim tržaškim likovnim ustvarjalcem, Jurijem Devetakom, je bil izhodišče za pogovor. V njem ni manjkalo navezav na preostali opus otroške in mladinske književnosti. Kravos ga uspešno kombinira s svojim siceršnjim pesniškim ustvarjanjem za odrasle, ki je impozantno, obsega več kot 20 pesniških zbirk, za katere je bil večkrat nagrajen, tudi z nagrado Prešernovega sklada leta 1982. Pa vendar seznam njegovih literarnih izdaj za otroke in mladino ni manj občudovanja vreden: več kot 15 samostojnih naslovov (pri tem prevodi niso šteti). Med temi je verjetno najbolj znana knjiga *Kratki časi: Trst iz žabje perspektive* (Knjižna zadruga, 1999), ki je sicer nastala z mislijo na odrasle, njena priredba za mlade bralce pa je *Trst v žepu: pogled na zgodovino od popka dol* (DZS, 2006), v obeh opisuje svoje otroštvo pri Svetem Ivanu v Trstu prva leta po drugi svetovni vojni. Z izrazom kratka realistična proza je te spomine označila literarna zgodovinarica dr. Dragica Haramija, ki je Kravosovo literarno ustvarjalnost za mladino, izdano do leta 2009, temeljito razdelala v knjigi *Sedem pisav: opusi sedmih sodobnih slovenskih mladinskih pisateljev* (Mariborska knjižnica, revija *Otrok in knjiga*, Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta, 2009). Dr. Haramija je besedila Kravosovega mladinskega opusa tudi razvrstila med sodobne umetne pravljice in klasične umetne pravljice. V prvo skupino sodijo tista besedila, v katerih nastopajo otrok ali živali s človeškimi lastnostmi, klasične umetne pravljice pa so medbesedilno predelane ljudske pravljice, v katerih je Kravos še zlasti mojster. Tako med sodobne umetne pravljice sodijo slikanice: *Tri pravljice (ena sladka, ena rahla, ena skoraj modra)* (Založništvo tržaškega tiska, 1991), *Ko je zemlja še rasla* (Mohorjeva, 1996), *Hudič iz kravjega jajca in druge mastne zgodbe* (Sanjska knjiga, 1996) ter *Podkovani zajec in modra lisica* (Zadruga Novi Matajur, 2005); posebno mesto med njimi pa ima nekoliko obširnejša knjiga duhovitih kratkih zgodb *Male zgodbe iz velikega življenja Bineta Brrvinca* (DZS, 1994), v kateri se Kravos na svoj prepoznavno satirični način posmehne »majhnosti«, sicer last-

nosti majhne mravlje, ki v njegovih pripovedih postane »brdavsasti« Brrvinc. V skupino klasičnih umetnih pravljic pa po razvrstitvi dr. Haramije sodijo slikanice: *Začarani grad* (Obzorja, 2001), *Zlati rog* (Zadruga Novi Matajur, 2002) in *Škrat Škrip Škrap nagaja rad* (Zadruga Novi Matajur, 2004). V njih Kravos na svoj način medbesedilno dopolnjuje oz. preoblikuje slovensko ljudsko izročilo (mit o Zlatorogu in njegovem kraljestvu).

Najine literarne in siceršnje življenjske poti se med Trstom, Koprom in Krasom prepletajo že najmanj 15 let, zato si tudi v tem pogovoru dovoljujeva sproščeno tikanje.